

Nesprávné právní posouzení

Pokud nebyly soudem dostatečně vzaty do úvahy i skutkové okolnosti mající přímý vztah k subjektivní stránce trestného činu, tak námitky v tomto směru je třeba vztáhnout k otázkám právního posouzení skutku. Takto vznesené námitky je potom namístě mít za právně relevantní a také důvodné.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 3 Tdo 1488/2007, ze dne 20.2.2008)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání konaném o dovolání podaném J. Š. proti rozsudku Krajského soudu v Brně sp. zn. 5 To 341/2007 ze dne 8. 8. 2007, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Blansku pod sp. zn. 1 T 56/2007, tak, že podle § 265k odst. 1 trestního řádu se zrušují rozsudek Krajského soudu v Brně sp. zn. 5 To 341/2007 ze dne 8. 8. 2007 a rozsudek Okresního soudu v Blansku sp. zn. 1 T 56/2007 ze dne 16. 5. 2007. Podle § 265k odst. 2 věta druhá trestního řádu se současně zrušují i všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 trestního řádu se Okresnímu soudu v Blansku přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Okresního soudu v Blansku sp. zn. 1 T 56/2007 ze dne 16. 5. 2007 byl dovolatel uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 trestního zákona (dále jen tr. zák.) a za uvedený trestný čin mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání pěti měsíců, jehož výkon mu byl podmíněně odložen na zkušební dobu jednoho roku a byl mu uložen i trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu jednoho roku. Dále bylo též rozhodnuto o vznesených nárocích na náhradu škody.

O odvoláních, které proti předmětnému rozsudku podal J. Š. (stejně jako příslušný státní zástupce a poškození V. Ž., S. Ž., J. Ž., K. Ž., M. M., J. Ž.), rozhodl ve druhém stupni Krajský soud v Brně rozsudkem sp. zn. 5 To 341/2007 ze dne 8. 8. 2007 tak, že z podnětu odvolání podaného státním zástupcem a poškozenými podle § 258 odst. 1 písm. b) trestního řádu (dále jen tr. ř.) napadený rozsudek zrušil a dále podle § 259 odst. 3 písm. a) tr. ř. nově rozhodl tak, že dovolatele uznal vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák. Za uvedený trestný čin jej odsoudil k trestu odnětí svobody v trvání osmnácti měsíců, který mu podmíněně odložil na zkušební dobu tři roků, když současně mu uložil i trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu tří let. Dále pak rozhodl o vznesených nárocích na náhradu škody. Přitom uvedeného trestného činu se měl dovolatel dopustit tím, že dne 19. 11. 2006 v době kolem 18,35 hod. řídil své osobní auto tovární značky Škoda Fabia Sedan 6Y, po silnici II. třídy ve směru R-R., přičemž v km 32 uvedené komunikace jel rychlostí nepřiměřenou dosvitou tlumených světel a v důsledku toho nestačil reagovat na po levé straně vozovky jdoucího chodce J. Ž., a čelní pravou částí svého vozidla jej srazil, v důsledku čehož došlo ke smrtelnému zranění J. Ž., přičemž tímto svým jednáním J. Š. porušil ustanovení § 4 písm. a), § 5 odst. 1 písm. b) a § 18 odst. 1 zákona č. [361/2000](#) Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“ či zákon č. [361/2000](#) Sb.).

Proti citovanému rozsudku Krajského soudu v Brně podal J. Š. dovolání, a to jako osoba oprávněná,

včas, prostřednictvím svého obhájce a za splnění i všech dalších, zákonem pro podání dovolání vyžadovaných náležitostí, když za dovolací důvod označil ten, který je uveden v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. V důvodech takto užitého mimořádného opravného prostředku uvedl, že závěry odvolacího soudu, které tento přijal při právním posouzení předmětného skutku jsou nesprávné a to proto, že odvolací soud konstatoval, že k dopravní nehodě došlo výlučným zaviněním dovolatele, který jel zcela nepřiměřenou rychlostí a nestačil tak reagovat s tím, že krátký dosvit světel, pomalejší reakční doba (věk dovolatele), jeho výhledové možnosti ani tmavé oblečení poškozeného nelze považovat za polehčující okolnosti a míra zavinění odpovídá aplikaci ustanovení § 88 odst. 1 tr. zák. Dále uvedl, že nesprávný je i závěr odvolacího soudu spočívající v tom, že stav opilosti poškozeného se žádným způsobem nepodílel na vzniku předmětné dopravní nehody a poškozený své základní povinnosti jít po levé straně vozovky v přiměřené vzdálenosti od její krajnice splnil. V této souvislosti poukázal dovolatel na povinnosti chodce stanovené zákonem č. [361/2000](#) Sb., uvedené v jeho ustanoveních podle § 2 odst. 1 písm. e), § 3 odst. 1, § 4 písm. a) a § 53 odst. 3, když tato ustanovení porušil právě poškozený, který se v době předmětné dopravní nehody nacházel ve vozovce v těžkém stupni opilosti (2,17 promile alkoholu v krvi), a tedy (i podle pitevního protokolu) ve stavu, kdy již obvykle dochází k negativnímu ovlivnění tělesných pohybů, včetně chůze ve smyslu možného vrávorání, padání či náhlých, nepředpokládaných a rychlých změn směru pohybu jdoucího chodce. Soud nezohlednil ani to, že v době střetu se chodec nacházel ve vzdálenosti 0,9 až 1,3 metru od pravého okraje vozovky (s bezpečnou vzdáleností 0,8 metru), vstoupil do jízdní dráhy náhle a nečekaně a v době, kdy se mu snažil dovolatel vyhnout stočením vozidla ke středu vozovky poškozený vstoupil do jízdní dráhy ještě hlouběji. Střetu svého vozidla za této situace pak dovolatel objektivně nemohl zabránit. Konečně poukázal i na závěry dalšího znaleckého posudku z oboru dopravy, specializace na technické posudky o příčinách dopravních nehod (znalce Ing. M. S.), který si dovolatel obstaral), z něhož plyne, že plánec nehody nezohledňuje skutečný tvar vozovky ani zatačky předcházející místu střetu, že chodec se pohyboval šikmo zprava směrem k vozidlu, že řidič vozidla s největší pravděpodobností neměl možnost na chodce účinně reagovat a střetu tak zabránit s tím, že z technického hlediska je možno prohlásit, že příčinou vzniku předmětného nehodového děje byl pohyb chodce v koridoru pohybu vozidla a že tedy chodec svým pohybem vytvořil náhlou překážku. Uvedené skutečnosti potom mají zásadní vliv jak na správnost posouzení samotného skutku, tak i na jeho hmotně právní posouzení, zejména takto z hlediska subjektivní stránky trestného činu, když z uvedeného plyne, že za daných okolností jsou závěry soudů o zavinění (byť i nedbalostního) nesprávné, neboť z dosud učiněných skutkových zjištění je dovodit nelze. Namítl i to, že veřejné zasedání konané v jeho věci odvolacím soudem bylo konáno nesprávně (v rozporu se zákonem) za jeho neúčasti, ačkoli zřetelně projevil svou vůli se jednání soudu zúčastnit a byl tedy takto zkrácen na svém právu na obhajobu. S ohledem na všechny uvedené skutečnosti proto navrhl, aby dovolací soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil citovaný rozsudek Krajského soudu v Brně a podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal tomuto soudu, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

K takto podanému dovolání se písemně vyjádřil státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství České republiky s tím, že k učiněným skutkovým zjištěním dospěly soudy v řádně vedeném trestním řízení způsobem, který neodporuje zásadám formální logiky, a proto je jimi dovolací soud vázán, přičemž ve věci užitý dovolací důvod nelze takto aplikovat. Přitom nově vypracovaný znalecký posudek, na který dovolání odkazuje, je novum, které lze využít v případném řízení o návrhu na povolení obnovy podle § 277 a násl. tr. ř., nikoliv v řízení o dovolání. Proto podané dovolání navrhl podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. odmítnout jako dovolání podané z jiného důvodu než je uveden v ustanovení § 265b tr. ř.

Nejvyšší soud České republiky (dále jen Nejvyšší soud) jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) především zjistil, že podané dovolání je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř., neboť napadá rozhodnutí soudu druhého stupně, kterým bylo pravomocně rozhodnuto ve věci samé a směřuje proti rozhodnutí, jímž byl zamítnut řádný opravný prostředek (odvolání) proti rozsudku uvedenému v §

265a odst. 2 písm. a) tr. ř., kterým byl obviněný uznán vinným a byl mu uložen trest. Protože dovolání lze podat jen z důvodů uvedených v ustanovení § 265b tr. ř., bylo také namístě posoudit otázku, zda konkrétní důvody, o které dovolatel své dovolání opírá, lze podřadit pod dovolací důvod vymezený v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., na který je v dovolání odkázáno.

Důvod dovolání vymezený ustanovením § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán v případech, kdy rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo na jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Poukazem na uvedený dovolací důvod se nelze v zásadě domáhat přezkoumání učiněných skutkových zjištění, pokud ovšem tato jsou takového druhu a rozsahu, že na jejich spolehlivém základě lze přijmout adekvátní právní závěry. Za splnění této podmínky je tak skutkový stav při rozhodování o dovolání hodnocen pouze z toho hlediska, zda skutek nebo jiná okolnost skutkové povahy byly správně právně posouzeny v souvislosti se spolehlivě a dostatečně přesvědčivě vedeným dokazováním a následně právně kvalifikovány v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva. V těchto souvislostech je tedy potřebné zdůraznit (poukázat) na to, že pokud nebyly soudy dostatečně vzaty do úvahy i skutkové okolnosti mající přímý vztah k subjektivní stránce předmětného trestného činu, tak námitky v tomto směru nutno vztáhnout k otázkám právního posouzení skutku. Ve věci takto vznesené námitky je potom namístě mít za právně relevantní a také důvodné. Z hlediska v předmětné věci učiněných skutkových zjištění se jako rozhodující jeví znalecký posudek, který podal Ing. Z. J., znalec z oboru doprava, odvětví doprava silniční a městská a stejně tak i výpověď uvedeného znalce učiněná před soudem. V této souvislosti je přitom namístě poukázat na to, že dovolatel v průběhu trestního řízení vedeného proti němu uváděl, že poškozeného zahlédl, když tento šel po své levé straně vozovky a snažil se mu vyhnout a v této době chodec náhle vstoupil do jeho jízdní dráhy (zavravoral) a následnému střetu s ním tak nebyl schopen zabránit. V této souvislosti potom nelze přehlédnout, že podle závěrů znalců z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství se poškozený nacházel v kritickém okamžiku v těžkém stupni opilosti, kdy hladina alkoholu v jeho krvi (2,17 promile) byla natolik vysoká, že i přes značně individuální schopnost tolerance alkoholu u každého jedince zcela jistě ovlivnila chování poškozeného při dopravní nehodě. Při těchto hladinách totiž již obvykle dochází k negativnímu ovlivnění tělesných pohybů včetně ovlivnění chůze ve smyslu vrávorání, padání či náhlých, nepředpokládaných a rychlých změn směru pohybu jdoucího chodce. Uvedené skutečnosti potom soudy nevěnovaly dostatečnou pozornost (zejména ani v důvodech svých rozhodnutí ve vztahu k obhajobě obviněného) přesto, že poškozený se prokazatelně v kritické době nacházel ve stavu těžké opilosti se všemi důsledky z toho plynoucími. Přitom ve znaleckém posudku z oboru dopravy znalec uvedl, že chodec šel při levém okraji vozovky z pohledu směru jeho chůze ve vzdálenosti 0,9 až 0,4 m od levého okraje vozovky, ve výpovědi před soudem pak uvedl, že vzdálenost 1,3 m není pro chodce bezpečná a takovouto bezpečnou vzdáleností je 0,8 m. Dodal také, že reakční dobu dovolatele jako řidiče stanovil pro muže ve věku padesáti let, když s tím, že změnu doby reakce řidiče, který má 64 let, neuvažoval, když místo střetu zůstalo v podstatě neznámé. Za uvedených okolností tak nebylo spolehlivě a nepochybně vyvráceno tvrzení dovolatele spočívající v tom, že mu poškozený náhle vstoupil do jízdní dráhy a v této souvislosti ani nebylo testováno, zda za této okolnosti mohl střetu zabránit, když závěr odvolacího soudu s tím, že se znalec a následně i soud prvního stupně s touto námitkou logicky a přiměřeně vypořádali, není takto příléhavý. Pokud nebude vyřešena jednoznačně tato část obhajoby dovolatele a tedy odpověď na klíčovou otázku, zda je vyloučeno, aby si poškozený počínal způsobem popsáním dovolatelem (náhlý a neočekávaný vstup poškozeného do jeho jízdní dráhy), potom veškeré soudy přijaté úvahy stran rychlosti a způsobu jízdy dovolatele i s ohledem na jeho znalost místních poměrů se jeví jako předčasné.

Za daných okolností takto komplex uvedených skutečností plynoucí z učiněných skutkových zjištění zcela jistě neumožňuje tak jednoznačný závěr o vině dovolatele, jak k němu soudy i v důvodech přijatých rozhodnutí dospěly. Z provedeného dokazování v řízení před oběma soudy takto není možno při dodržení pravidel racionálního uvažování dovést jednoznačný závěr, že dovolatel se

dopustil jednání, jež mu kladou za vinu skutkové věty obsažené v citovaných rozsudcích obou soudů. Provedené důkazy musí být soudy (pro účely jejich hodnocení) správně a odpovídajícím způsobem reprodukovány a ve vlastním hodnocení interpretovány. Předpokladem náležitého a také se zákonem souladného hodnocení důkazu je to, že informace z hodnoceného důkazu zůstane bez jakékoliv deformace v procesu jeho hodnocení zachována a výlučně jenom jako taková se promítne do vlastního vyhodnocení jako konečného úsudku soudu, který umožní také přijmout adekvátní právní hodnocení spolehlivě zjištěného skutku. Jakkoliv vysoký stupeň podezření sám o sobě, není s to vytvořit spolehlivý a zejména zákonný podklad pro odsuzující výrok soudu, který musí být vždy výrazem lidsky dosažitelné jistoty, plynoucí především ze zákonem stanoveného procesu zjišťování a následného vyhodnocení rozhodných skutečností tak, aby všechny skutkové závěry soudního rozhodnutí byly odpovídajícím způsobem právně hodnoceny, včetně těch, které se váží k naplnění subjektivní stránky toho kterého trestného činu. Uvedené lze nepochybně vztáhnout i na posuzovanou věc, kdy v současném stadiu trestního řízení vedeného proti dovolateli nebylo bezpečně a jednoznačně prokázáno, že skutek, ke kterému došlo, je či není uvedeným trestným činem, když k takové úvaze (stran zmíněného zavinění nejen k základní, ale i k tzv. kvalifikované skutkové podstatě předmětného trestného činu) z hlediska učiněných skutkových zjištění soudy spolehlivě nedospěly způsobem, který by mohl co do svého obsahu i rozsahu vést k adekvátním právním závěrům, které jsou takto za daného stavu věci zřetelně předčasné. Konečně k dalším vzneseným námitkám (procesního typu) lze uvést, že dovolací soud se jimi s ohledem na způsob svého rozhodnutí nezabýval, když své právo na obhajobu bude moci dovolatel uplatnit nepochybně v další části - fázi trestního řízení vedeného proti jeho osobě.

Protože Nejvyšší soud shledal dovolání J. Š. podle hledisek vymezených v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. ze shora uvedených hledisek nejenom právně relevantním, ale i důvodným, postupoval podle § 265k odst. 1 tr. ř. a napadený rozsudek Krajského soudu v Brně sp. zn. 5 To 341/2007 ze dne 8. 8. 2007 zrušil a současně zrušil i rozsudek Okresního soudu v Blansku sp. zn. 1 T 56/2007 ze dne 16. 5. 2007. Nejvyšší soud dále podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil též všechna další rozhodnutí na zrušené rozsudky obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. Okresnímu soudu v Blansku přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Za podmínek obsažených v § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. tak učinil v neveřejném zasedání.

Řízení se tak vrací do stadia, kdy Okresní soud v Blansku bude pokračovat v hlavním líčení a doplní dokazování v rozsahu, který plyne ze shora uvedených skutečností naznačených Nejvyšším soudem a poté znovu ve věci rozhodne. Takto bude na místě doplnit znalecký posudek v uvedeném směru, případně provést rekonstrukci předmětné dopravní nehody či pořídit v tomto směru revizní znalecký posudek. Je třeba upozornit také na to, že pokud doplněné dokazování nevnese do věci jasno, co do jednoznačného pohybu poškozeného na vozovce v kritické době, je třeba rozhodnout ve prospěch obviněného v souladu se zásadou in dubio pro reo. Nutno také připomenout, že soud prvního stupně, jemuž byla věc přikázána s požadavkem, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl, je vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším soudem, na který je v příslušné části odůvodnění tohoto rozhodnutí poukazováno (§ 265s odst. 1 tr. ř.). Jestliže ve věci potom rozhodne znovu odsuzujícím rozsudkem, bude namístě, aby tzv. skutková věta výroku rozsudku odpovídala soudem učiněným skutkovým zjištěním. V souladu s ustanovením § 125 odst. 1 tr. ř. soud také v odůvodnění přijatého rozsudku náležitě vyloží, které skutečnosti a z jakých důvodů vzal za prokázané a jaké skutkové a právní závěry na takovém základě dovodil.

Další články:

- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vyhoštění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [„Tvrzení proti tvrzení“ \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ochranné opatření](#)